

megengedik, a laktanyán kívül való lakhatás meg lesz engedve. Az ily módon igénybe veit egyének alkalmosságában csak egy, az illető születési évfolyamokat érintő esetleges népfelkeltési szemle hozkát változásba, amidőn azonban ily egyének szemle-kötelezettsége iránt külön intézkedések tétettek.

A magyar műveltség.

III. Közlemény.

Írta: Tótséry Ferenc.

A XVII. századot inkább a riadó fegyver-zörgés, mint a Muzsák békés munkássága tölti be. Bocskay, a Báthoryak, Bethlen meg a Rákócziak fölkeltései után Wesselényi és társainak összeesküvése, majd ismét Rákóczi és Thököly szabadság-küzdelmei következtek, amelyekben a nemzet élesen tiltakozott az alkalmánysértő intézkedések s a bécsi udvar jogtipró ravaszága ellen. A XVIII. század is alig volt nyugalmasabb. Az európai egyensúly érdekében vívott háborúkból hazánk is kivette a maga részét, az osztrák örökösödési és a hét éves háborúkban annyira, hogy csak 1763-ban tudta áldozatait a kultúra oltárára helyezni. A boldogság azonban alig másfél évtizedig tartott. 1780-tól kezdve ismét tigrisként harcolt a kalapos király pántensei, elnémósító rendeletei ellen, amikor pedig egy tollonás visszaadta lelki nyugalma: beállott megbénító iszonyatosságaival a francia forradalom. Ez a fekete világ sem volt bizonyára alkalmas az anyagilag és gazdaságilag tönkre ment magyar nemzet műveltségének továbbfejlesztésére.

Kulturánk tehát nem haladhatott rohamlépésekben. De mindezek mellett sem lehet tagadni, hogy hazánk a műveltség porondján új babérokat is aratott. Iskoláink e korban is szaporodtak. Minden ide nem vágó részletezés mellőzésevel kúriusmódon csak azt említhetjük meg, hogy a katolikusoknak 55 középiskolájuk volt; ezekből 43-at a piaristák és a Jézus-társaságiak, hármát a minoriták, hármát a ferencrendiek, kettőt a pálosok, egyet a domonkosok, egyet premonstreiek láttak el, végül egyet a munkácsi görög katolikusok gondozták. Ez utóbbi rövidke statisztika is csak azt igazolja, hogy a tanítás e században is a szerzetesek kezében volt. E század közepén jöttek be Olaszországból a piaristák, akik először 1642-ben a lengyel földön fekvő Podolinban telepedtek le, ahonnan azután 1656-ban a magyar provincia legelső gyarmatába: Privigyére kerültek. Kiválóan kedvelte őket II. József császár-király is és sorraiból egykori nevelőjét: Bajthai Antalt az erdélyi püspöki széke emelte. III. Károly király az 1712—1715-iki országgyűlésen, amelyen Magyarország primása hercegi rangot kapott, a piaristákat törvényileg befogadta. A kegyesrendiek veszprémi társházát is ebben a században, 1711-ben, alapította Volkra Ottó veszprémi püspök s városunkban a középiskolán kívül a teológiát is a szemináriumban ök tanították s ezeken kívül a plebániá teendőit is, amelyhez ebben az időben még Nemesvámos is tartozott, ök végezték. A tanítás sikerét nagyban elősegítette a „Ratio educationis”, amely tantárgyaival s óraebesztásával az intézetek különféle rendszerét megszűntetvén, a középiskoláztatásba egyöntetűséget hozott be.

Lehetetlen e sorokból mellőznünk azt, hogy népünk ebben a korszakban igen szerette a könyveket. Egyébként nemességünk a változó lelki hőmérsékletű időben két részre szakadt; az egyik Bécsben, az udvar szemfényvesztő és sikos parkettáin parádézott, a császárvárosban hagyván itthon besöpört aranyait, a másik rész pedig idehaza kerülve a zajt, nyugodtan olvasgatott, idegen írásokból fordítgatott s önállóan dolgozgatott is.

A szakirodalom is bővül; a tudományos irodalom, a nyelvészet, a bölcsélet, a földrajz, a természetrajz, a mennyiség, a görög irány, az új klasszicizmus, a próza-regényirodalom, a debreceni kör, a magyar próza sok, közzöltük több főúr, előkelő munkást mutatnak föl; előlépnek:

Bessenyei, Kazinczy, Dugonics és révai piaristák, Kölcsey, Csokonay, Kisfaludy Sándor, Kisfaludy Károly, Berzsenyi, Vörösmarty, Czuczor, Bija és Bacskányi is, akinek emlékeztét a veszprémi főgimnázium az intézet utcai falán elhelyezett érc-táblával örökítette meg. Megindult a hirtapirodalom is, amely élénk közvetítő és összekötő kapcsolatot képezett az írók és az olvasóközönség között. Szinte képtelenség e korban dolgozó írónknak névsorát egy kis lap keskeny hasábjain kimeríteni s amikor döcsánatot kérünk az ide nem iktatott jelesebb írók szellemétől: drága nevüknek az által kívánok illatos tömjént gyujtani, hogy száklábontó munkájukban mindgyökük derekasan megállotta a maga helyét. De beszéljenek ismét a számok! Beáthly Zsolt magyar irodalom történetében e körből 85 nevesebb íróat mutat föl. Tekintélyes szám ez s emellett is mennyi kisebb, de hivatott nap-számosa volt az önálló nemzeti irodalomnak.

Az építészetben a XVII. és XVIII. századokban egy új styl épült előtérbe: a barok vagy paróka, amely az előzőkhöz képest hanyatlást mutat. Szerkezetében nincs semmi új, tulajdonképpen csak dísz s nem egyéb mint a hullám és csavarvonalaknak összhangzatos összehozatala. A barok styl a művészet minden ágában a festői hatást keresi. Sokan csavaros-oszloppalval sehogy sincsenek kibékülve. Főleg a Jézus-társaságiak kedvelték, akiknek nagy befolyásával nőtt ezen építési mód népszerűsége is. A veszprémi püspöki palota is ebben a stylben épült.

A szobrászattal és a festéssel igen röviden végeztünk, a barok szobrászat legelső mestere Donner Rafael, aki Batthyány primás megrendelésére készítette a pozsonyi székesegyház külső homlokzatán álló Szent Márton lovasszobrot, több faszobrot és disztiményt. A festészet művelői nagy gondot fordítanak a külső hatásra, a festészetben a festészet köre is tágul, mert az arc és tájkép festés mellett a csendélet is állatfésztésnek is helyet enged. Magyarországnak ebben az időben két festője van: Kupoczky János és Mányoki Ádám, akik a külföldön dolgoztak. Visszapillantást vetvén a másfél száz esztendőre, nyugodtan tehetjük kezünk szívünk, mert a magyar nemzet a sok harci zaj közepette is fölélel iparkodott a kultúra magas hegyére, hogy ott szélesebb látókört nyerjen s egészséges levegőt leheljen.

HIREK.

— Rott Nándor dr. bevonulása. Rott Nándor dr., az új veszprémi püspök, csütörtökön, október 11-én érkezett meg székvárosába. A megyés püspök a balatonparti vasúttal érkezett és Balatonalmádi fürdő állomáson szállott ki a vonatból. Az állomáson Rainprecht Antal dr. főispán, Bibó Károly dr. alispán, Komjthy László dr. polgármester, Kerényi Andor, a veszprémi járás főszolgabírája, Balatonalmádi s a szomszédos községek előljárósa s nagyszámu közönség várta és fogadta.

Rainprecht Antal dr. főispán a következő szavakkal fogadta a megyés püspököt:

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

Mint a magyar királyi kormány Veszprém-megyére helyezett bizalmasi illetve képviselője, — a vármegye első tisztviselőjének: az alispánnak, az Almádit is felöllel veszprémi járás főszolgabírájának, — Méltóságod történelmi fénytől, a mai napon polgári határtalan örömtől áthatott székvárosa polgármesterének nevében, — a Balatonalmádi és a szomszédos községek előljáróságának nevében is hódolatát köszöntöm Méltóságodat a Bakony tóverre épült kies városunk bájos déli lejtőjén, — a szép magyar tenger partján — örvendetes megérkezése alkalmával.

Méltóságod megjövetele a mai ragyogó égbolt októberben szokatlanul tiszta melegével versenyez, a déli nap sugar által ringatott Balaton szelid hatásával gyönyörködött bennünket. Hisz életet melegt hozott magával méltóságos Püspök Ur, melegt, mely a lélek, a szív tőkéjéről termet majd bőséges és értékes gyümölcsöt.

E hegyoldal birtokosai — bár Veszprémben ma tavasz van, az ősz mégis későre jár már a természetben — immáron leszárdultak. Nagy pénzzel fizetett kincstük, készel fagható vigasz a szép termés a tömördek sorscsapásért.

Méltóságod munkája a mi szívünk szőlő-kerítésben ma kezdődik. A bizonyosra vehető dus eredmény pedig, — az épülés Méltóságod tennököt, mély hittel, tudással és buzgalommal munkálkodó egyéniségén, követni akarása mind-ama jának és erénynek, mellyel Méltóságod Istentől, de saját szabadakarátának energiájától is megadott, — pénzzel megfizethetetlen értéket fog termelni, mert közelebb hoz bennünket ahhoz a birodalomhoz, melyhez képest nemcsak a mai jog és nemzet állam, de Mórus Tamás utópi szigete is csak törpe játékszízet marad, — ahol az örök igazság uralkodik, — Isten országához.

Áhítatosan kérjük a mindének urát, hogy hódolati tiszteletünkkel és szeretetünkkel szemben megnyilvánuló jóakaró főpásztori szíve a római katolikus egyház és hazánk dicsőségére, Veszprém-megye polgárainak legközelebbi boldogítására igen sokáig és mindenkoron ép kedvben és teljes egészségben doboghasson körünkben. Méltóságos Püspök Ur! Isten hozta Veszprémbe!

A megyéspüspök a fogadtatást rendkívül melegen szavakban köszönte meg.

Azasin kíséretével együtt kocsi-ra ült és székvárosába hajtatott.

A lobogódszít öbött várban már a délelőtti órákban nagy volt az élénkség. Az áhítatos hívők szép számmal vettek részt a délelőtti Isentiszteleten s azután haza sem térve, csatlakoztak az újban érkezett ünneplőkhöz. Tizenegy óra után csapatokban vonult fel a tanuló ifjuság tanárai vezetéssel. Tarkították a tömeget a nemzeti és pápai szintű zászlócskákak lehegtető leánykák. Dél felé a hangulat mindinkább tűzesebb, a várakozás feszültebb lett. Óriási tömeg gyűlt a püspöki palota elé, amelynek aulájában teljes díszben várakozott a székeskáptalan és a helybeli papság. Tizenkét óra tájban az érkező polgármester fogata jelezte, hogy a várva-várt főpásztor megérkezett. Fokozódott az érdeklődés, amikor a főszolgabíró fogata robogott el az ünneplők között. Végre feltűnt a püspöknek virágokkal telehintett fogata, a melyben a püspök oldala mellett dr. Rainprecht Antal, Veszprémvármegye főispánja, foglalt helyet. Megérkezés után az új főpásztor palotája dísztermében fogadta papságának hódolatát, amelyet dr. Rédey Gyula c. püspök, nagyprépost tolmácsolt. Üdvözlését e szavakkal kezdte: Áldott, ki az Úr nevében jön. Miként a jeruzsálemi nép palmaágakkal kezében fogadta az Üdvözítőt, úgy hivei is szívükben szeretettel és bizalommal fogadják az elárvult egyházmegyének új főpásztorát.

Az új püspök megköszönvén a szives fogadtatást, remek szavakban fejezte ki szeretetét egyházmegyéje iránt. Nagy hatást tettek szavai, melyekben megemlékezett arról, hogy Veszprémbe jövetele előtt egyik ismerőse azt tanácsolta neki, hogy székhelyére kenyeret, sőt és gyertyát hozzon magával. A kenyeret, mely jelképe a gyermekeinek kenyeret törő atya szeretetének, a sőt, mely az élet izét jelenti és a gyertyát, amely a természet-főlötti világosságnak jelképe, csakugyan magával

"PAX"

Anticotin-

HYGIENIKUS SZIVARKAHÜVELEK!

Sajnálattal tudatjuk a T. cigarettázó urakkal, hogy minden-nemü anyag roppant megdrágulása folytán kénytelenek voltunk a hüvely dobozának arát egy-harmaddal felemelni.

I KÖNYVECSKE (sodorni való) „PAX” CIGARETTAPAPIR ÁRA 20 FILLÉR. PAX-VÁRALAT

hozta. Igéri, hogy szelidséggel és jóssággal fogja gyakorolni kormányzói hatalmát. Püspöki hivata-
sát abban látja, mit szent Ágoston mond: Sokat
ad, ki mindent ad. Ő mindenét, mivel rendelkezik,
híveinek javára kívánja fordítani. Bevonulása al-
kalmával látván a nép iránta való szeretetének és
ragaszkodásának megnyilvánulását, ezt hasonló
melegséggel fogja viszonzni. Beszéde után a ká-
patalan és kisérte tagjaival kivonult a püspöki pa-
lota erkélyére, ahol az ünneplő közönséghez és az
ifjúsághoz néhány kedves szót intézett. Megható
jelenet volt, a beszéd végén kiosztott püspöki ál-
dás, amelyet az Isten szabad ege alatt a nagykö-
zönség és az ifjúság térdenállva fogadott. A je-
lenlevők egy szép nap emlékével és azzal a bold-
og érzéssel távoztak, hogy az új püspökben szel-
lidlélt főpásztor és jósgócs atyát nyertek.

— **Uj doktor.** *Tancsics István* posta- és táv-
író főtitkár, ki hosszabb ideig működött Veszprém-
ben is, és a Vámosi-ut melletti tisztviselőtelep kez-
deményezése körül fejtett ki élénk tevékenységet,
s hó 10-én avatták a budapesti tudomány egye-
temen az államtudományok doktorává.

— **A városi párt értekezlete.** Az *Ovári*
Ferenc dr. országgyűlési képviselő elnöke alatt
álló városi párt hétfőn d. u. népes értekezletet
tartott, amelyen az elnökség meghívására részt
vettek *Rainprecht Antal* dr. főispán és *Bibó Károly*
dr. alispán és mások. A vendégeket *Ovári Ferenc*
dr. elnök üdvözölte. Az üdvözlő szavakra *Rain-
precht Antal* dr. főispán válaszolt s a vendégek
meghívását megköszönte. Örül, hogy az elnöki
jelentés szerint, a városi pártot semmi más célzat
nem vezeti, csak is a közgyűlések előkészítése.
Évekkel előbb más felfogás uralkodott a köztü-
datban s ekkor szóló állott egy ellenmozgalom
élére. A cél új párt alakítása volt s ez sikerült is.
Állása miatt csak vendégnek tekinti magát. Párt-
gyűlésen nem kívánna részt venni, s azt hiszi,
hogy az ilyen tömörülés, amely csakis időleges
kérdéseket, egy-egy közgyűlés ad hoc felvető-
dött tételeit vitatja meg, nem is kíván pártszerve-
zetet, mert ahhoz, hogy valami pártnak tekintessék,
előre meghatározott és felállított irányelvek szüksé-
gesek, ami a jelen esetben nem foroghat fenn. A
vendégek nagy száma is arról tanuskodik, hogy
nem pártgyűlésre, hanem értekezletre jöttek s ily
értelemben köszönti a városi párt elnökét s kö-
szönte meg a meghívást. Az értekezlet foglalko-
zott az alakulóban lévő husértékesítő r. t.-ság és
gőzmalom ügyeivel és más városi ügyekkel, amely-
lyeknek tárgyalása körüli vitákban többen vetek
részt.

— **Gyilkosság Bándon.** Péntekre virradó
hajnalban borzalmas gyilkosság történt Bándon:
Strassner József gazdálkodót, akinek kis szatócs
üzlete is van, a feleségével együtt meggyilkolták.
A házaspárt hálósrobájukban erős éles eszközzel
ejtett hatalmas szurt sebekben vérbe fagyva ta-
lálták. Hiányzott a házaspár mintegy 4000 kor.
kézpenze is. Az egyelőre ismeretlen tettesek után
széleskörű nyomozás indult meg.

— **Változás a balatoni vasut menetrend-
jében.** F. évi okt. hó 10-től kezdődőleg Vesz-
prém és Alsóörs között a 6120—a, 6121—a és a
6125. sz. vonatok közlekedtetése beszüntették,
ellenben Jutas—Alsóörs között a 6116 és 6117,
Alsóörs—Veszprém között a 6123—a sz. vonatok
forgalomba helyezték. Ugyancsak okt. 10-től
kezdődőleg Alsóörs—Balatonfűred között az 1912-
a, 1111—a és 1113 sz. vonatok helyett az 1110-
a, 1111 és az 1107—a sz. vonatok helyzetnek
forgalomba. E szerint a délután Bfüredre induló
vonatjárat okt. 10-ével megszűnt.

— **Tűzifa.** A tisztviselők tűzifájából vásá-
rlókat az intéző bizottság felkéri, hogy tekintettel a
fűrészelés körül támadt nehézségekre (gép nem
működik), sziveskedjenek, ha csak tehetik, a fűré-
szeléstől lemondani. Így a fű előbb szállítható
lesz.

— **Meghívó.** A *Veszprémmezei Állatbevd-
sártló- és Husértékesítő Részvénytársaság* cím alatt
alakulóban lévő vállalat részvénygyűlést ezenel
meghívom az alakuló közgyűlésre, melyet Vesz-
prémben 1917. évi október hó 23-án délelőtt 9
órákor kezdődőleg a vármegye székházának nagy-
termében tartunk meg. A közgyűlés tárgyai: 1.
Előkészítő intézkedések: az alakuló közgyűlés el-
nököknek felkérése, a közgyűlés megnyitása, a jegy-
zőkönyvvezető s a közgyűlési jegyzőkönyv s az
alkotandó alapszabályok hitelesítőinek kijelölése,
megállapítása annak, hogy a közgyűlés helyes
időben hivatott össze, a részvénygyűzők mind
meghívtak s a közgyűlés határozatképes 2. Meg-
állapítása annak, hogy az alapitőke részvényesei-
nek jegyzése folytan biztosítva van s a törvény-
ben előirt befizetések megtörténtek, az esetleges
tuljegyések törlése. 3. Az alapszabályok megál-
kotása és hitelesítése. 4. A megalakulás elhatá-
rozása. 5. A részvénytársasági elnök megválasztása.
6. Az alapitők határozatának bejelentése az igaz-
gatóság első 3 évre való kinevezéséről. 7. A fel-
ügyelő-bizottság megválasztása. 8. A választmány
megválasztása. 9. Esetleges betétek részvénygyen-
értékének megállapítása. 10. Az alapitők felmen-
tyéne. 11. A közgyűlés bezárása. — Veszprém,
1917. október hó 12. *Dr. Óvári Ferenc* intéző-
bizottsági elnök.

— **A malmok szigorubb ellenőrzése.** A
Közélelmezési Hivatal az utóbbi időben gyakran
tartott malomvizsgálatain kint, hogy a malmok
közül nagyon sokan nem tartják be a rendeleteket.
Ezért a Közélelmezési Hivatal vezető miniszter
közrendeletet intézett a törvényhatóságok első tiszt-
viselőjéhez, amelyben szigoruan meghagyja, hogy
ezentul különösen a vízimalmok működését kísé-
rjék állandó figyelemmel. Emellett a Közélelmezési
Hivatal is sürdün fog ellenőrző szemléket tartani
és ha kint, hogy az esetleg tapasztalt szabály-
talanságoknak a törvényhatóság hiányos ellen-
őrzése az oka, úgy az erre hivatott közeget is fe-
lelősségre fogják vonni.

— **Kölcsönfuvar.** A tisztviselők tűzifa-be-
szerzési csoportja tisztelettel felkéri a ló-, tehén-,
vagy ökröfogatall rendelkező birtokosokat, gazdá-
kat vagy fogatosokat, hogy tekintettel a tűzifa sür-
gős befuvarozására, kölcsönbe segítsenek fuvarozni.
Ennek fejében a fuvarozása után a tiszt-
viselők igjárt (3 pár ló) annyi napra, ahányszor
segítenek, bármilyen helybeli munkára igénybe ve-
hetik, pl. szántásra is. Jelentéseket elfogad
Göndör Ferenc kir. tanfelügyelő.

— **Szövetkezeti alakulás Márkón.** A szö-
vetkezés és összetartás terén szép példával jár
elő Márkó község. A falu németajku gazdái meg-
értve az összetartás szükségességét egyzárda szö-
vetkezést alakítottak be a Veszprémvármegyei gaz-
dasági egyesületbe. A szervezkedés élén Pichner
János márki kigazda áll, aki mindent elkövet,
hogy az egyesület zászlaja alá tömörítse a német
gazdákat. A szervezkedés első gyűlése már
meg is történt, amennyiben okt. 7-én megalakult
Márkón a Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet a
Hangya kötelekben. Az alakuló közgyűlésen meg-
jelent dr. Schandl Károly, a Magyar Gazdaszö-
vettség titkára, aki örömeinek adott kifejezést a
márki gazdák szövetkezése felett és ismertette a
nagy számmal egybegyűlt szövetkezeti tagokkal a
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet szervezetét,
hasznát és alapszabályait. A szövetkezet kezde-
ményezői Unger-Ferenc ptebános, Molnár Tivadár
tanító, Pichner János és Jung József kigazdák
voltak. A szövetkezet 40000 K alapitőkével alakult,
elnökévé Jung József kigazdát választották az
alakuló közgyűlésen.

— **Lucerna és herevetőmag kereslet.** A
vármegyei gazdasági egyesület a jövő évi takar-
mánytermés érdekében biztosítani óhajja a me-
gyei gazdák lucerna és herevetőmag szükségletét.
Ez uton is felkéri a gazdaközönséget, hogy aki-
nek löher, lucerna vagy egyéb takarmány magja
vona eladó, ezekből mintázott ajánlatot küldjön
be a vármegyei gazdasági egyesület igazgatósá-
gához.

— **Hová kell fordulni a korpáért?** A kor-
paelosztás rendjére vonatkozólag illetékes helyről
utbaigztatásul közlik, hogy 1. aki fogyasztóknak
tejet szállít, az erről szóló hatósági igazolással az
Országos Közélelmezési Hivatalhoz forduljunk; 2.
A termelő, aki a Haditermény Részvénytársaság-
nak adja be gabonáját, az erről kapott igazolvány-
nyal a korpaközponthoz forduljon; 3. A kis állat-
tartók, akiknek birtokuk nincs, csak saját házi-
szükségletükre tartják állataikat, a községi előjáró-
ságot az igazoló bizonyítvánnyal írásbelileg, vagy
szóbelileg a földmivélsügyi miniszteriumhoz fo-
rduljanak; 4. Köz- és magán alkalmasságot, tiszt-
viselő, munkások, fogyasztási egyesületek, jóléti
bizottságok tagjai stb. az ezen egyesület vezetője
utján a földmivélsügyi miniszterhez; 5. Budapesti
lakosok, kis- vagy nagyvállalkozók, a székessóvá-
ros Takarmányozási osztályához (Deák Ferenc-
utca 14); 6. Olyan gazdák, akik a Haditermény-
nek nem szállították be gabonájukat, mert a ható-
ság közbenjöttével szétosztották volna a körzetbeli
ellátatlannak, az erre vonatkozó hatósági bizo-
nyítvánnyal felszerelve a vármegyei Takarmányo-
zási Bizottság utján a földmivélsügyi miniszterhez.

— **A boros hordók zár alá vétele.** Szü-
ret végére elkészült a rendelet a hordók bejelen-
téséről, záralatvételéről és maximálásáról is. A hi-
valatos lap október 6-iki száma hozza. Csak a bor
vagy szesz eltartására alkalmas hordók készítői és
árusítói kötelesek készleteiket bejelenteni, még pe-
dig október 10-éig. Bortermelőkre, bortermelő szö-
vetkezetekre, kormcsárosokra nem terjed ki a be-
jelentési kötelezettség, ha a tényleg birtokukban
lévő hordók nem haladják túl szükségletüket. Hor-
dókat ezenti csak hatósági utalvány ellenében sza-
bad eladni.

— **Rasputin.** A világtörténelmi jelentőségű
oroszoszági eseményeknek kétségtelenül egyik
legérdekesebb szereplője Rasputin, ez a misztikus
kalugyer, aki hosszú ideig korlátlan hatalommal
uralkodott a fehér cár nepeinek milliói fölött. Hogy
ki volt, honnét jött, honnan szerezte koronás fő-
ket béklyóba verő nagy hatalmát, még ma is rej-
tély. A hasábonok, melyeken az újságok az orosz
politikai életnek ezt a tyrannusát tárgyalták, vajmi
kevés jelent meg arról, ami a közönséget legjob-
ban érdekelheti: hogyan jutott a szörcsuhás pápa
a cári udvar fényességébe, hogyan jutott el odáig,
hogy koronás, biboros asszonyok borulhassanak
a lábához. Heymann Róbert szenzációs regénye
ezt a rejtelmes életü embert tárgyalja. Érdeke-
szítő modorban, izgaló részletességgel mondja el
Rasputin életét és a cári udvar intimus szenzá-
cióját. A diszes kiállítású könyvnek, melyet a Kul-
tura Könyvtár Részvénytársaság adott ki, 5 ko-
rona az ára. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Cipőárak szállítási igazolványa.** A
hivatalos lap vasárnap száma kormányrendeletet
közöl, amely szerint mindenféle új vagy használt
cipőárut, bőrt és hozzávalót az ország területén
kívül eső helyekre csak igazolvánnyal szabad szállí-
títani

— **„Vasárnapi Ujság”** szeptember 30-iki
száma feltűnően érdekes képeket közöl egy német
tengerelátjáró újáról a Földközi tengeren, ez az
első eset, hogy a búvárhajóharc részletei ily mó-
don a közönség szeme elé kerülnek. A többi ké-
pek Tompa Mihály életére, Konta József festmé-
nyeinek kiállítására, a király látogatására az olasz
fronton stb. vonatkoznak. Szépirodalmi olvasmá-
nyok: Pékár Gyula regénye, Peterdi Andor verse,
Schöpplin Aladár cikke Tompáról, Lévy József
emlékezései Tompára, melyeket Vadnai Béla jegy-
zett föl, Szöllösi Zsigmond tárcája, Macziejovszky
lengyel novellája stb. Egyéb közlemények: Kornil-
ov és Butier tábornok, a rigai győző arcképe s
a rendes heti rovatok stb. A „Vasárnapi Ujság”
előfizetési ára negyed évre hat korona, a „Világ-
krónika”-val együtt hét korona. Megrendelhető a
„Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV.,
Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a
„A Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar
nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Ma még nem tudná, hogy használaton
kívül helyezett ellenőrző pénztárakat a gyár —
Wien, VII., Siebensterngasse 31. — visszavásá-
rol, szolgáljon ez önnek fölvilágosítául. Tájékoz-
tatás mindenkor díjmentes.**

Kiadó üzlethelyiség!

Veszprém város főterén, Rákóczi-utca 3. szám alatt
egy portálos szép üzlethelyiség azonnal kiadó.
Bővebbet Fodor Ferenc kereskedésében

Gondoskodjunk a hadiárvak elhelyezéséről.

— Az Élet szépirodalmi képes heti folyóirat (szerkeszti: Andor József) szept. 30-i száma a következő tartalommal jelent meg: Szent Péter szikláján. Szén. — Kertvárosok. Margitay Ernő. — Tavaszi hó. (Regény.) Pokorny Margit. — Sas a sziklán. (Elbeszélés.) Nyírő József. — Tavaszi koncert főpróbája. (Költemény.) Gáspár Jenő. — Akik az életől félnék. (Regény.) Irta: Henry Bordeaux; fordította; Kálmán György. — Gondolatok. H. K. — Kultúra. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kiülő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Fehérvári-ut 15. c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készíttünk a kiadóhivatal.

— Könyvnyomdai és könyvkötői munkákat leg-
szobban, leggyorsabban és legolcsóbban készít:
FODOR FERENC könyvnyomda és könyvkötészet,
Veszprém, Szabadság-ter 3. sz.

— Ritka gyűjtemény fog megjelenni ez év karácsony idejére. A Nádor-féle karácsonyi album 10-ik kötete, a legpompásabb, a legszebb dal és zongoragyűjtemény lesz az idei karácsonyi menüpiacon. A magyar nótakincsnek színe-javát tartalmazza, a legismertebb zeneszerzőktől: Anyos, Erőss, Fráter, Kondor, Kárpáthy dr., Révffy dr. és Sas dalai egytől-egyig szépek, magyarosak; a kabaré-irodalom és a könnyebb műfajú muzsika számottevő újdonságainak, legismertebb szerzeményei méltán sorakoznak az album művészi értékének emeléséhez, a kiadó itt is a legjavát adja; Buday, Czeglédy, Erb, Nádor leheletszerű, finom dalaiból valóóságos kis zenei csokrot találunk, van még benne sok magyar bakanóta a legnépszerűbbek közül, keringők, indulók, Szalondarabok és német katonadalkok egészítik ki a fényesen összeállított gyűjtemény gazdag tartalmát. Az albumban megjelent művek nagy része ének és zongorára jelent meg, s így azt hegedűsök is játszhatják. Előjegyzéseket csak november hó 15-ig fogad el a kiadóhivatal, s ajánljuk olvasóinknak, hogy minél előbb rendeljék meg, mert tekintettel a nagy papirhiányra, az album csak korlátozott példányszámban jelenik meg, s így az előbb beérkező rendelések lesznek elintézve. Az album ára fűzve 8 K., kötve 10 K., a pénzt előzetesen is be lehet küldeni, ebben az esetben a fűzött albumnál postaköltséggel 8-70 K., a kötött albumnál pedig 11 koronát kell beküldeni, vagy lehet utánvételt is megrendelni a kiadónál, Nádor Kálmánnál, Budapest, IV., Károly király-ut 8., vagy bármelyik helybeli könyvárusnál is megkapható.

— Rosenberg Mór divatáruháza értesíti a t. hölgyközönséget, hogy a legújabb őszi és téli női és gyermekfelöltő modellek gyönyörű választékban megérkeztek.

— Felemelt lisztadagot kapnak a vas-
uti és postal altsztek és szolgák. A közle-
mezési miniszter elrendelte, hogy a nemrég ki-
adott 79100/1917. számú rendelet intézkedéseit a
vasuti és hajózási vállalatoknál, valamint a posta
és távirtdánál alkalmazott altsztekre, szolgákra és
munkásokra is ki kell terjeszteni. Az idézett ren-
delet a munkások felemelt lisztadagjára vonatkozik
s eszerint az éjjeli üzemekben rendszeresen alkalm-
masított munkások napi 400 gramm, illetőleg havi
12 kilogramm, az egyéb nehéz munkát végzők napi
350 gramm és havi 105 kilogramm, a könnyű
testi munkások pedig napi 280 gramm vagyis
havi 105 kilogramm lisztre tarthatnak igényt.

— Eladó szálló. Lovason, u. p. Alsó-
örs (Zalamegye), a község és vasut közötti
Kövesztető dűlőben eladó 10 kataszt. hold,
termő szálló, a rajta levő présház és nagy
pincével, valamint berendezéssel együtt, az
ára: 160.000 korona, ideai termés nélkül;
terméssel együtt: 200.000 korona; bővebb
felvilágosítást ad: dr. Benkő Károly ügyvéd
Veszprém.

— Megvételre kerestetik a Vesz-
prémi Takarékpénztár által kibocsájtandó
új részvényekre vonatkozó elővételi jog. —
Bőbbet: Szabadi-utca 3. Biztosítási iroda.

— Könyveket, papírárakat, írószereket FODOR
FERENC könyv- és papírkereskedésében vásárol-
junk Veszprém, Szabadság-ter 3.

— Lelkész és tanító urak figyelmébe.
Tölcséry Ferenc főgimnáziumi tanár, aki az egye-
sületi élet terén egy negyedszázadon át működött,
számos kisebb s könnyen előadható szindarabot
bocsátott közre, amelyek közül még a következők
kaphatók: Vigjátékok: Nyugoti szél, ára 50 fillér.
— Asszonyparancs, ára 50 fillér. — Szerelmes
levél, ára 50 fillér. — Szent a béke, ára 50 fillér.
— A zongora, ára 50 fillér. — A cselszövés, ára
50 fillér. — Bohózatok: Az új Heródes, ára 50
fillér. — A zsufolt szálló, ára 50 fillér. — Kuki-
csék kéjutazása, ára 50 fillér. — A meglepetés,
ára 40 fillér. — A telefonon jött csendő, ára 50
fillér. — Jön az üstökös, ára 50 fillér. — A tör-
vény előtt, ára 50 fillér. — A csizmadia mint
költő, ára 70 fillér. — Népszimfivék: Árva Rózi,
3 felv., ára 80 fillér. — A módj, 1 felv., ára 70
fillér. — Karácsonyi szimfivék: A fehér kabát, 1
felv., ára 40 fillér. — A fegyverkovács, 3 felv.,
ára 80 fillér. — Hazafias ünnepélyekre: Ritter
von Zapucsek megtérése, ára 70 fillér. — Mulat-
tató olvassmányokul is a téli estékre ajánlhatjuk
még a következőket: A mátkapár, dráma, ára 50
fillér. — Ulysess hazatérése, bohózat, ára 80 fil-
lér. — Mindezek, amelyek alkalmas anyagul szol-
gálnak estélyek rendezésénél elesett és rokkant
hőseink özvegyeinek és szűkölködő hozzátartozói-
nak fősegélyezésére, kaphatók a kiadóhivatalon-
nál, Tölcséry Ferenc ny. főgimn. tanár Veszprém,
vagy Fodor Ferenc könyvkereskedésében Vesz-
prém. A háboru okozta zavaros közlekedési vi-
szonyok miatt csakis postautánvétellel.

— Veszprém város határában a
fejesrölgyi dűlőben hat magyar hold föld
eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a ki-
adóhivatal.

— Eladó egy nagy saroktelek építkezés cél-
jaira a vámosi-uti telepen. — Eladó továbbá egy
murvabánya és egy homokbánya. — Érdeklődők
forduljanak e lap kiadóhivatalához.

— Veszprém, a villasoron eladó
egy adómentes négyszobás modern villa
szép kerttel. Érdeklődők forduljanak e lap
kiadóhivatalához.

— Eladó Veszprém, a város leg-
szebb helyén egy emeletes családi ház.
Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

— Akinek szép kocsi vagy hintó kell, főös-
leges, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyáro-
soknak adja pénzét, mert Varjas Lajos bográr-
és kocsigyártó-mesternek Veszprém, a Hosszu-
utca (nagyhid mellett) saját házában levő villany-
erőre berendezett telepen olcsó áron kaphat igen
szép gazdasági kocsikat, könnyűhomokfutókat,
vagy elegáns kivitelű hintókat. A telepen — amely
a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és
kifogástalanul készítenek minden a bográr és
kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonos
dus raktárában szolid áron lehet vásárolni
mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legfényesebb
uri hintóig. — Emellett javításokat jutányos áron
eszközöl. A törekvő magyar iparos vállalatát ol-
vasóink figyelmébe ajánljuk.

— Szalon garnitúra
mályva színű selyem áthuzattal, faragott keményfa
álvánnyal, teljesen új, kifogástalan, — eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

Névjegyeket

legszobban — leggyorsabban — legolcsóbban
készít FODOR F. könyvnyomdája Veszprém, Szabadság-ter,

Loárverés.

A pápai cs. és kir. lókorház czelldöm-
mölki osztálya 1917. október hó 18-án
d. e. 10 órakor Czelldömölkm a vásár-
téren

loárverést

tart. — Az árverésen csak az vehet részt,
akinek az I-ső foku közigazgatási hatóság-
tól erre vonatkozó igazolványa van; löke-
reskedők, illetve közvetítő kereskedők még
ugy sem. — Kötőféket a katonai kincstár
nem ad.

A pápai cs. és kir. lókorház
parancsnoksága

A veszprémi kir. járásbírósgtól.

200. sz.—Bv. 1917.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Bajcsi Ferenc pere-
martoni volt lakos hagyatéki ingóságait a vesz-
prémi kir. járásbírósg Pk. 1180/9 1917. sz. vég-
zése folytán Peremartonban örökhagyó volt laká-
sán 1917. okt. hó 16. napján d. el 10 órakor
megtartandó árverésen készpénzfizetés ellenében
eladom.

Árverés alá kerül: ló, tehén, borju, sertés,
kocsi, lószerszám és szobabutor.

Becsérték: 1871 korona.

Veszprém, 1917. szept. hó 28-án.

Boros Andor
kir. bírósági végrehajtó.

168. sz.—1917. bv.

Árverési hirdetmény.

Közléteszem, hogy néha Dezső Lajos szent-
gáli volt lakos hagyatékaéhoz tartozó 100 db lá-
bon álló cserfát a veszprémi kir. járásbírósg Pk.
4057—13. 1916. sz. végzése folytán Szentgálon
az „alsóerdőn” 1917. évi okt. hó 22-én d. e. 10
órákor nyilvános árverésen készpénzfizetés elle-
nében eladom.

Veszprém, 1917. okt. 11-én.

Boros Andor
kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház.

Veszprém, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.
számu ház
szabadkézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar.
— Az utcafeleli lakás bolthelyiséggé is át-
alakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető
az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Használt hordóongák eladók!

Bővebbet: Székesfehérvár, Pirosalma-utca 2.

Eladó ház. Veszprémben a Rainprecht-ligetben villaszerűen épült új, adómentes modern családi ház eladó. Négy szobából s a szükséges melléképületekből áll; a telek fele parkszerűen művelt, fele gyümölcsös és konyhakert. Értekezhetni a tulajdonosnál, Rainprecht-liget 3. szám alatt.

Iskolás gyermekek tanítását

magánháznál elvállalom.

Sztrokay Erzsébet okl. polgári iskolai tanítónő, Szent Anna-tér 3. szám.

Kölcsönöket földbirtokra 70 % értékig előnyös feltételek mellett szerzek. **Bokrossy Elemér** Budapest, IX., Kálvin-tér 10. sz. Postafiók 183.

Mindig jobb szüretre számíthat a szőlőjét kellő szakértelemmel kezelő gazda!

A szőlő- és borgazdaság körébe tartozó összes munkára alaposan megtanít a

„Borászati Lapok“

Birtokosaink nagyrésze teljesen tájékozatlan a szükséges gépek, eszközök, anyagok, de különösen szőlővesszők és oltványok beszerzési forrásait illetően. — Mindezek adás-vételének gyors lebonyolítására legalkalmasabb a „Borászati Lapok“ban való hirdetés. Mutatványszámot, valamint hirdetési tarifát megkeresésre azonnal küld a kiadóhivatal (Budapest, IX., Üllői-ut 25., II. 11., Köztelek).

Eladó több földbirtok Veszprém- és Vas megyében. Több ház Veszprémben, valamint szőlő és villa Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Balatonkenesén és Somlyón. — Érdeklődők szíves megkeresését kéri **Bokrossy Elemér** bankbizományos Budapest, IX. Kálvin-tér 10. Postafiók 183.

Ellenőrző pénztárakat vásárol ezidőszere a legelőnyösebb feltételek mellett a *National Registrier Kassen G. m. b. H. Wien, VII., Siebensterngasse 31.*

Kin és gyötrelom

az élete az örökös tyukszemfájás mellett. Ne kizoztassa magát tovább és hozassa meg azonnal a kiváló **RIA-BALZSAMOT**, mely már 3 napi használat után gyökeresen és fájdalom nélkül irtja ki a tyukszemét, nyomtalanul eltüntet mindennemű bőrkeményedést és szemölcsöt. A hála és köszönő-iratog ezrei bizonyítják a szer kiválóságát. Ara jótállólévelel tegylenként 1 korona 75 fillér, 3 tégely 4 kor. 50 fill. 7 kor. 50 fill.

Lab, köz- és hónalj-izzadásnál

használja a kitűnő „ITA“ hintőport és azonnal megszabadul ettől a kellemetlen betegségtől. Egy doboz ára 1 korona 75 fillér, 3 doboz 4 korona 50 fillér. Szétküldés naponta. Kapható az egyedüli készítőnél: **Dr. Kemény Miklós**, Kassá, postafiók 12 v.

MEGHIVÓ.

A VESZPRÉMI TAKARÉKPÉNZTÁR Veszprémben, székházának tanácstermében, 1917. október 23-án délután 4 órakor

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. részvényeseket azzal a figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy a közgyűlésen szavazati joggal személyesen vagy meghatalmazott által csak azok bírnak, akik 30 nappal a közgyűlés előtt nevükre irt részvényeiket — le nem járt szelvényeikkel együtt — és meghatalmazásaikat a közgyűlés megtartását 48 órával megelőzőleg, vagyis október hó 21-én d. u. 4 óráig az intézet pénztáránál leteszik.

Tanácskozási tárgy:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes felkérése.
2. Az alapítke felemelése 1.200.000 koronáról 2.000.000 koronára 8.000 drb 100 korona n. é. részvény kibocsátása által.

Az igazgatóság javaslata a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg d. e. 9—10 óráig az intézet igazgatói szobájában megtekinthető.

Kelt Veszprémben, az igazgató-választmány 1917. évi október 11-én tartott üléséből.

A Veszprémi Takarékpénztár
Igazgatósága.

Darasznet Porsznet

téglaégetéshez és ipari célokra bármilyen nagy mennyiséget azonnali szállításra ajánl

Bergstein Pál

tűzelőanyag és termény-
:: nagykereskedő ::

Szombathely

Interurban telefon: 355.

Házeladás.

Veszprémben, a belvárosban, egy nagyobb emeletes bérház eladó.

Veszprémben, a Jeruzsálem-hegyen a Batory-utcában, a volt Holles-féle telken 2 szobás lakóház és 1 házhely (jelenleg kert) eladó.

Bővebb felvilágosítás — szivességből — nyerhető Veszprémben Szabadi-utca 3 sz. — Biztosítási iroda.

Eladó

4 darab 16 hektós és 4 darab 18 hektós boros hordó. Szabó József nyug. tanítóképezdei igazgató Balatonfüred.

Hasonlits több gépet egybe: Rendelést tész BLICKENSBERG-re!

A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 drb van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárészekrényel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók KÖLN, Mauritiussteinweg 84. Képvisező Ausztria-Magyarország számára: **Ing. von Svehla, Prága, II., Ourai Palacky 42.** — Lépcső árjegyzék ingyen.

Jutányos áron izléses kivitelben

készít

nyomatványokat

névjegyeket

eljegyzési

kártyákat

meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.